

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Sacrificandi Obligatione & Sacrificij Applicatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

ARTICULUS II.

De sacrificandi Obligatione & Sacrificii Applicatione.

SUMMARIUM.

25. Missa celebratio quotidiana laudabilis :
26. Ratione Ordinis sacerdoti cuius ali-quoties,
27. Et variis diebus Parochia præcepta est.
28. Ecclesiarum Prælati eius frequen- tia commendatur.
29. Sacrificii fructus vel Generalis, vel Personalis,
30. Vel inter utrumque Medius est.
31. Pro Medii applicatione stipendium permittitur celebranti,
32. Etiam beneficiato, ad Missas ratione beneficii non obligato.
33. Ad has obligato illud generaliter negantium Opinio,
34. Et istius fundamenta.
35. Opinio DD. idem non permittentium Parocho.
36. Stipendium licitè recipitur, cum id permittit Missæ fundator Sc.
37. Non etiam, cum iste Missas pro se offerri,
38. Aut eas celebrari simpliciter præcipit.
39. Parochi sacrificia offerre aliquoties tenentur pro parochianis :
40. Regulariter pro aliis, stipendiò acceptò, possunt.
41. Vis & qui pro loci Cultu, Commoditate audientium Sc. sacrificare tenentur.
42. Quod asserentium verior Opinio ratione,

43. Et contra eam deducorum solutione roboratur.
44. Pro una Missa non permittuntur duo stipendia :
45. Licet utrumque tenue sit.
46. Jusso majus recipiens, partem retinere, & partem duntaxat celebranti dare non potest.

Sacrificii Missæ celebratio quotidiana, etsi laudabilis sanctaque & pio multorum usu approbata sit, sacerdotibus tamen ratione Ordinis assumpti ullâ, tam humanâ quàm Divinâ, lege præcepta non est.

Quin magni nominis DD, cum S. Bonaventura in 4. dist. 12. p. 2. art. 2. & Cajetano p. 3. q. 82. art. 1. eos ratione Ordinis ullâ sacrificandi obligatione teneri, negarunt; quòd id ullò Jure non sit expressum. At communius & verius alii cum S. Thoma 3. p. q. 82. art. 10. Navarro Manual. cap. 25. n. 88. Suarez Tom. 3. in 3. p. dist. 80. s. 1. & Vasquez disp. 272. cap. 1. quemlibet sacerdotem ratione Ordinis & officii Sacerdotalis assumpti ad SS. illud sacrificium aliquando offerendum graviter obligari, docent & colligunt ex verbis *Hoc facite in meam commemorationem*, Lucæ cap. 22. v. 19. quibus Apostolis eorumque in Sacerdotio successoribus sacrificii offerendi præceptum impositum, declarat S. Synodus Trident. Sess. 22. cap. 1. de Sacrif. Missæ, quæ propterea curam; ut sacerdotes etiam non curati diebus saltem Dominicis ac Festis solennioribus Missas celebrent, Episcopis imposuit Sess. 23. cap. 14. de Reform. Jure etiam antiquiori, c. Dolentes 9. ab Innocentio III. inter sui temporis abusus refertur: & reprehenduntur sacerdotes, qui in anno vix quater sacrificabant, argumentò satis locutè, eos ad hoc aliquando obligari: quod a-

o o o o o

quod a-

quod agnovit S. Ambrosius à D. Thoma
art. cit. relatus, dum in quadam Ora-
tione, *Grave*, inquit, *est, quoddam
mensam tuam mundo corde & manibus
non venimus: sed gravius est, si dum
peccata meruimus, etiam sacrificium non
reddamus.* Eandem sacerdotum obliga-
tionem Conciliorum, Rhemensis, Rotho-
magenensis & Agathensis decretis firmat
Gonzalez in c. *Dolentes cit. n. 2.*

27. Quantumvis etiam ratione Ordinis
sacrificandi obligatio non immineret,
plurimi tamen Sacerdotes eam tenerentur
ratione beneficii & officii Ecclesiastici, ad
Missarum celebrationem adstringentis ex
sua institutione: uti etiam ratione pa-
rochiarum, aliorumque beneficiorum cu-
ratorum; ista enim obrinentes per se vel
alios Missas celebrare ex officio tenentur
omnibus diebus, quibus ad earum audien-
tiam populus Parochianus præcepto
Ecclesiastico obligatur, ex sententia Na-
varri cit. cap. 25. n. 135. Sori in 4. dist.
23. q. 9. & art. 2. cit. Suarez disp. 89. s. 1.
Laiman Lib. 5. tract. 5. cap. 3. n. 2. & alio-
rum TT. hanc obligationem desumentium ex
Trident. verbis, *Si autem curam habuerint
animarum, tam frequenter celebrent, ut
suo muneri satisfaciant, Sess. 23. cap. 14.
de Reformat.* Ratio est; quia parochia-
rum & similium curatorum officium est,
subditis parochianis ministrare ea, quæ
ipsis necessaria & conducentia sunt ad sa-
lutem; cum, ut illis spiritualia mini-
strent, percipiant corporalia: nimirum
decimas, oblationes, aliasve obventiones
parochiales. Unde, si populus ita nu-
merosus sit, ut Dominicis, festisque die-
bus ejusdem Missæ sacrificio simul affi-
stere omnes non possint, parochos ad
duas vel plures Missas aliorum Sacerdo-
tum auxilio habendas obligant cit. Lai-
man. n. 2. §. *Adde, & Palao Tract. 22.
dist. unic. p. 13. n. 4. & s. saltem, si re-*

ditus parochiales ad congrua stipendia sua
assignanda sufficere, Episcopo loci Ordina-
rio videantur.

Episcopis Missæ celebratio (vel au-
ditio) quotidiana, licet tanquam res
maximè decens multum commendetur, ut
fin. de Privileg. in 6. nullà tamen legitur
sed id potissimum tam ipsi ceterisque
Ordinis Episcopalis, quam Collegiarum
& Conventualium Ecclesiarum Præ-
latis præceptum est; ut in Ecclesiis suis
quotidie saltem unam Missam celebren-
t, c. *Cum creatura* t. ubi etiam
monetur, ob Anniversaria detrahen-
dorum festi ac feriæ occurrentis Missam non
omittendam.

Dubium nunc primum est, an præ
celebratione Missæ sive applicatione præ-
dicti sacrificii exigi & accipi valeat pecu-
nia aliæve res temporales. Cujus Resolu-
tio ut magis expedita & perspicua sit, de
de cujus fructus applicatione procedat,
planius constat, præmittere jura à Sco-
to Quodlib. art. 2. & 3. tractum & à
Soto Lib. 7. de Justitia q. 2. art. 1. ubi
Suarez disp. 79. s. 9. §. *Secundò* Abco q.
1. Institut. lib. 10. cap. 20. q. 4. in fine, &
Bonacina disp. 4. de Sacramento q. 1. s.
4. n. 2. & aliis TT. receptam fructus
Missæ partitionem in Generalem, Spe-
ciale & Medium. Generalem vocant,
quem Ecclesia applicari & participari videt
ab omnibus Christi fidelibus, vivis ac
defunctis, præsertim Missæ sacrificio as-
sistentibus, & ad id cooperantibus: quem
proinde sacerdos aliter applicare non po-
test. Speciale sive personale, quem
ex sacrificii celebratione percipit ipse sa-
cerdos, & aliis applicare non debet,
nec in communi multorum sententia po-
test. Medium dicunt, qui sacerdoti
committitur; ut applicetur ei, pro quo
sacrificium, sive ex obligatione sive li-
bera voluntate, offert.

Et de postremo hoc fructu sive e-
jus applicatione, an ratione ejus tempo-
rale accipi valeat, dubitandi ratio est;
quod sacrificium ejusque fructus & ipsa
istius applicatio sit aliquid spirituale:
quod pecuniâ, aliôve temporali exhibitô
compensari nequit sine labe Simoniae, se-
cundum istius definitionem traditam à D.
Thoma 2. 2. q. 100. art. 1. & Glossa in
Summam, 1. q. 1. V. *Quidam*. Verùm
31. pecunia aliudve temporale exhiberi sacri-
ficanti & ab isto recipi potest duplici mo-
dò: & vel tanquam fructus sacrificii &
applicationis estimatio & in ejus com-
pensationem: vel solummodo tanquam
debita sustentationis stipendium: quo-
rum, licet priori modò facta exhibitio
exactioneque Simoniaci sit, hujusmodi ta-
men criminis aliave labe infecta non est
facta posteriori; quia stipendium susten-
tationis sacrificanti & sacrificii fructum
spiritualem applicanti debitum est jure
Naturali ac Divino, juxta illud Aposto-
li, *Si nos vobis spiritualia seminavimus,
magnum est, si nos carnalia vestra me-
ramus*, 1. Corinth. cap. 9. v. 11. Pa-
normit. in c. *Suam* 29. de *Simonia* n. 4.
Sylvester V. *Simonia* q. 9. Sotus Lib. 9.
de *Justitia* q. 6. art. 1. Suarez de *Simonia*
cap. 21. à n. 5. & Palao *Tract.* 17.
disp. 3. p. 11. n. 2.
32. Dubium secundo est, an à clerico,
ad Missarum celebrationem ex beneficio
obligato, ratione applicati fructus stipen-
dium accipi & exigi possit. Recipere
hoc posse sacerdotes, obtinentes benefi-
cium, cui sacrificandi obligatio annexa non
est, D. Thomæ *Quodlib.* 6. art. 10. Na-
varri *Manual.* cap. 23. n. 102. Suarez
Tom. 3. in 3. p. disp. 86. s. 3. conclus. 2.
& aliorum communis sensus & ratio est;
quod juxta dicta, sacrificii fructum ap-
plicandò, spirituale ministranti ejus ra-
tione debitum sit stipendium sustentatio-

nis: & istius receptionem non impediât
beneficium; cum enim ex isto sacrifican-
di & sacrificii fructum applicandi ulla o-
bligatio non imminet, stipendii ratione
applicationis fructus sacrificii, ad bene-
ficium relationem non habentis, perci-
piendi jus afficere non potest.

Sacerdotibus autem, ad Missarum ce-
33. lebrationem ratione capellanæ aut alteri-
us beneficii obligatis, stipendii receptio-
nem fere non permittunt, eosque ad sa-
crificiorum fructum fundatoribus appli-
candum obligant Aldanus de *Valore & Ap-
plicat. Sacrif. Tract.* 2. cap. 3. n. 3. Fau-
stus Lib. 2. de *Sacris. Miss.* q. 155. Bar-
bosa de *Officio Parochi* cap. 11. n. 10. in
fine, Gavantus ad *Rubr. Missal.* p. 3. *Tract.*
12. n. 5. Diana p. 1. *Tract.* 4. resol. 8.
qui tamen ab hac sua Opinione recessit,
Pignatell. *Tom.* 3. *Consul.* 61. n. 9. & 15.
& nonnulli alii, quorum tamen aliqui
satis ambigüe loquuntur.

Moventur primò variis declaratio-
34. nibus S. Congregat. Cardd. Concilii Tri-
dent. Interpp. ab his enim declaratum est
imprimis, *Sacerdotes, quibus diebus tenen-
tur Missas celebrare ratione beneficii seu
capella, legati aut salarii, si elemosy-
nas etiam pro aliis Missis celebrandis su-
sciperint, non posse eadem Missa utriusque
obligationi satisfacere*, ut in Decreto, de
Celebrat. Missar. jussu Urbani VIII. edi-
to & à Jordano Lucubrat. Lib. 4. Tit. 1.
n. 515. relato, habetur. Deinde Cano-
nicos allegantes, quòd in fundatione non
habeant onus celebrandi & applicandi sa-
crificium, non posse diebus, quibus per-
turnum juxta tabellam Ecclesiæ Missam
celebrant, applicare sacrificium pro sibi
largientibus elemosynas, in una *Ale-
xandrina* 26. April. 1653. Et demum,
Canonicos Anniversariorum celebrationi
non satisfacere celebratione Missæ Con-
ventualis in una *Castellana* 9. Julii 1644.
O o o o o, 2 ubi ad.

ubi additur, pro Missa, quam celebrant in aurora, si onus celebrandi ratione beneficii aut salarii non habeant, manualem eleemosynam ab ipsis accipi pro eaque sacrificium applicari posse.

Secundò; quòd receptio stipendii pro applicatione fructus sacrificii facta ab eo, qui ad celebrandum ratione beneficii, capellæ &c. obligatus est, & sustentationis stipendii ex istis habet, infecta sit labe Simonie; cùm enim id non debeatur, non recipi valet tanquam stipendium sustentationis; quòd, cùm ista jam habeatur ex beneficio, accipitur in compensationem fructus & applicationis sacrificii: quam esse Simoniacam, jam est dictum.

Tertiò; quòd obligatio, Missam applicandi beneficii fundatoribus, sit Juris Naturalis & Justitiæ; ut quoties eam liberam esse non constat, pro capellanæ vel beneficii fundatoribus sit faciendâ; & hi, in dubio sibi prospexisse & animas suas non neglexisse, præsumantur; cùm; quòd capellanæ aliæque beneficia communiter institui soleant cum onere sacrificia offerendi pro fundatoribus: in dubio autem id, quod communiter solet, factum præsumatur, *arg. c. 1. de Cleric. non resid. & l. Ideo 27. ff. de LL. Menoch. Lib. 1. præsumpt. 18.* & Everardus *Legal. arg. loco 102. uterque à n. 1.* tum verò; quòd fundatores, meliori modo sibi prospicere voluisse, censeantur; & si, cui sacrificiorum fructum applicare voluerint, præsentibus interrogarentur, procul dubio; ut sibi applicetur, essent responsuri.

35. Quin parochos quoque & ceteros curatos iis diebus, quibus ad Missarum celebrationem ex officio tenentur, ad earum fructum populo parochiano applicandum obligant Sotus *cit. q. 2. art. 2. & Lib. 9. cit. q. 3. art. 1. §. Nihilomi-*

nis, Barbosa de Offic. Episc. alleg. 24. n. 23. in fine & alii, id deludentes ex Synodi Trident. Sess. 23. cit. cap. 1. pr. de Reformat. verbis, Cùm præcepto dicitur mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissæ est, vovet sua agere, pro his sacrificia offerre &c.

Pro utraque parte deducenda sacrificiorum fructum applicandi, & recipiendi stipendii libertatem, sicut aliquibus, sic non indiscriminatim omnibus, quibus illorum celebratio ex officio beneficiis annexo imminet, adimendam erubescunt. Quare statuendum inter eos est discrimen.

Et primò quidem stabilienda libertas illa est iis, quibus ea & intentio libera expressè permittitur, ut tanquam rem omnino exploratam proponunt Card. de Lugo *diss. 31. de Sacrament. n. 19. & 21. Donatus Tom. 9. Prax. Regul. Tract. 7. q. 49. n. 5. Gavautus cit. Tract. 12. n. 5. id à S. Congreg. Card. Interpp. declarationum, altèrens 13. Julii 1630. idque nemine fructu sentiente; quòd id ullo jure vitium non sit, & absque Simonie, Injustitiæ aliæve labe fieri possit.*

Secundò, capellanis hisque familia beneficia sacerdotalia obtinentes, Missarum, in fundatione præscriptarum, fructum juxta piam fundatorum intentionem saltem, quando hæc expressè est, applicare tenentur; ut pro iis novum stipendium accipere nullatenus possint: ut ex deductis *n. 35. indubitatum est, & nemò facillè inficiatur.*

Tertiò, ii etiam, qui capellanis aut alterius beneficii simplicis ratione, aut etiam ratione legati vel salarii ad Missarum celebrationem sine expressa mentione intentionis vel applicationis, solito tamen etiam sine speciali expresso vel notabili onere annexo, adstringuntur, sacrificia.

Sacrificiorum fructum fundatoribus defunctis, aut aliis salariis præbentibus applicare tenentur; ac proinde ratione applicationis aliud stipendium recipere nequeunt, ut argumenta *n. 34.* deducta evincunt; esto enim, idem sacrificium pluribus applicatum singulis æquè profit, ac si singulis applicaretur, stipendium tamen ratione ejus non conceditur, nisi in sustentationem debitam Sacerdoti, qui fructum applicare debet. Unde eam pro uno sacrificio ab uno recipiens, injustè eam pro eodem ab alio exposcit, Navarrus *cit. cap. 25. n. 92.* Bellarminus *Lib. 2. de Missa, cap. 4.* Suarez *cit. disp. 86. f. 6.* & Laiman *Lib. 5. Tract. 5. cap. 1. n. 12.*

39. Quartò, licet parochus quandoque, in anno sacrificium pro ovibus suis offerre teneatur, ex decreto, *cap. 1. pr. Sess. cit.* hinc tamen legitimè non inferitur, ipsum omnibus diebus, quibus sacrificare ex *cap. 14. cit.* decreto tenetur, sacrificiorum fructum pro parochianis offerre teneri; cum id non asseratur à Concilio, neque ex institutione in parochiali aliòve beneficio curato desumatur; quia ratione officii huic annexi solummodo tenetur oves pascere verbò & exemplo, Sacramentorum administratione & dispensatione, divinorum celebratione & Sacrificiorum pro ipsius oblatione: ad quod specialis & principalis applicatio fructus Sacrificii, quoties hoc offertur, necessaria non est: sed sufficit, si huic quandoq; & præsertim sapius factæ accedat generalis & secundaria, quæ id omnibus fidelibus præsertim assistentibus applicatur, ut aliis DD. allegatis docent Palao *Tract. 22. disp. unic. p. 13. n. 7.* & Engel *ad hanc Rubr. §. 1. n. 18.* Unde

40. Inferitur, à parocho & curatis aliis eò ipsò; quòd ejusmodi Missarum fructum ovibus suis specialiter applicare non teneantur, pro ipsarum celebratione sti-

pendium accipi posse: saltem si, ad eas illis & aliis etiam diebus determinatis offerendas, earumque fructum specialiter ovibus suis applicandum, ex fundatione, statuto, consuetudine non obligentur, ut cum Vasquez *disp. 334. cap. 1. §. 4. adverte* tit Palao *p. cit. n. 8.*

Quintò verisimiliùs Sacrificiorum fructum, quibus volunt applicare, etiam stipendiò acceptò, valent Sacerdotes, à constituyente aut etiam à fundatore ad Missas certò locò & tempore celebrandas, pro Ecclesiæ vel Altaris cultu duntaxat, vel solâ commoditate vel solatiò fidelium in loco præsentium; ut Missæ copiam habeant, aut aliis oneribus specificè expressis, nullâ autem intentionis vel applicationis mentione factâ, obligati; talibus certè applicationis & stipendii recipiendi liberam facultatem adstruunt Peyrinus *Tom. 3. de Privileg. cap. 1. n. 20.* Rodriguez *Tom. 1. Regular. q. 43. art. 8.* Suarez *cit. disp. 86. f. 3. conclus. 2.* Vasquez *disp. 234. n. 25.* Alphons. à Leone *de Jubileo p. 3. q. 20. n. 27.* Turrianus *p. 2. Select. disp. 3. dub. 2.* Lugo *cit. disp. 31. n. 19.* & 20. Pellizarius *Tract. 5. Manual. Regul. cap. 9. à n. 98.* Diana *p. 2. tract. 14. resol. 26.* & *p. 5. tract. 13. resol. 51.* & alii magni nominis DD. Proquorum & communiori sententia facit; quòd obligatio fructum Missæ applicandi ab obligatione eam celebrandi diversa & separabilis sit: ab eaque separata reperiatur in multis, ad sacrificandum obligatis sine obligatione Sacrificiorum fructum certis personis vel causis applicandi; sic enim Sacerdotes Regulares multi vi Regulæ vel Consuetudinis sacrificare tenentur, & sacrificiorum fructum, quibus volunt, applicare liberè possunt: sic juxta dicta, beneficiatus aliùve Sacerdos à fundatore vel alio adstringi ad sacrificandum cum sacrificii applicandi sive intentionis libertate po-

○ ○ ○ ○ ○ ;

tate po-

tate potest: quæ libertas in hujus Resolutionis casu relicta censeretur potest, partim; quod solò loci cultu aut fidelium commoditate solatiõe, & similibus oneribus aliis specificè expressis, intentionis autè sive applicationis ullâ mentione non factâ, ad sacrificandum obligatus Missarum fructum applicare & ratione applicationis stipendium recipere valeat sine labe Simonie & Injustitiæ: sine Simonie quidem; quia stipendium non accipit tanquam pretium sive ætimationem spiritualis fructus: sed tanquam stipendium sustentationis, debitæ ab iis, quibus spiritualia ministrantur, ut supra dictum n. 32. Sine Injustitiâ verò; quia fructum illum applicandò aliis non agit contra obligationem à fundatoribus impositam; cum locò & tempore designatis celebrandò impleat totum officium, beneficio suo annexum & correspondens: partim verò; quia, sicut leges ac statuta, sic etiam foundationum & similia instrumenta ex communi DD. sensu ad plus non obligant, quàm ipsi est expressum, cum; quia obligationes juxta formam modumque, à jure vel homine eas imponente, expressum, regulantur ac modificantur: & ab expressis ad non expressa non porriguntur, arg. l. Arrianus 47. ff. de O. & A. ut, quod lege, statutò vel instrumentò expressum non est, ejus conditor aut fundator voluisse, non intelligatur, secundum Regulam, Si voluisset, expressisset, desumptam ex l. Quidquid 99. pr. ff. de V. O. & traditam à Suarez Tract. 8. de Relig. lib. 2. cap. 17. n. 7. tum verò; quia generaliter in omni actu obligationem inducente ea interpretatio præferenda est; quæ efficitur, ut quis ad minus potius quàm ad plus obligetur, arg. l. Odis 15. & Reg. In obscuris 30. in 6.

Confirmantur ista; quia ex una, applicatio fructus sacrificii res valde nota-

bilis & speciali notâ mentione digna, & ab obligatione sacrificandi separabilis & sæpe separata est, & cum exiguntur à fundatoribus exprimi solet: ex altera verò parte ea, quæ speciali notâ digna, & ab expressis separabilia sæpe separata sunt: & cum exiguntur, exprimi solent, casu, quò non exprimuntur, pro neglectis seu specialiter non intentis habentur, l. Item apud 15. §. 26. ff. de Injuria, Pa. normit. in c. At si clerici 2. de Judicis n. 24. & Menoch. Lib. 4. præsumpt. 16. n. 16. juxta tritum illud, Quod quis tacite exprimere potuisset, si voluisset, id si non expressit, nec voluisse censendum est; qui testator & fundator, quod non est locutus, non præsumitur voluisse, Riminaldi. Jus. Consil. 371. n. 36. & Tuschus Practic. Fidicommissum, conclus. 261. n. 7.

Neque hæc stabilis & beneficiis favorabilem Opinionem committunt, eique contrariam veritatem reddunt allegatæ S. Congreg. declarationes; quia istas præ oculis habuerunt & ponderarunt ex proximè laudatis Doctoribus plerique, præsertim Diana & Card. de Lugo: & tamen, iis nihil moti canonicos, beneficiatos & parochos etiam, qui vi suorum beneficiorum ac prebendarum sacrificia, ad quæ tenentur pro aliquo applicanda speciale obligationem non habent, stipendia pro iis accipere posse, in ipsa urbe, in S. Congregationis & Ecclesie facie publicè, & sub cœnacula Apostolica editis Voluminibus tradiderunt, & Diana, teste Lugone cit. n. 1. pristinam suam Opinionem, quæ stipendia ab iis recipi non posse p. 2. n. 11. ab iis recipi non posse p. 2. n. 11. docuerat, mutare non dubitavit. Neque id immeritò; quod imprimis declarationes illæ non spectent casum, quò ejusmodi beneficiato vel Sacerdoti certò locò & tempore, ob Ecclesie vel Altitium cultum, pro fidelium commoditate & lo-

latio sacrificandi, præsertim expressis certis oneribus aliis, obligatio imponitur sine ulla mentione intentionis sive applicationis fructus. Deinde; quia vi *citt.* declarationum aliquarum pro Conventuali & per turnum celebranda Missa stipendium ideo non permittitur; quòd, cum Missa illa sit Capitularis, *c. Cùm creatura* 11. non pro libitu celebrantis, sed juxta intentionem Capituli sit offerenda, ut cum Riminaldo *Lib. 29. n. 168.* & aliis observat Bonacina *cit. q. ult. p. 7. §. 2. n. 7.*

Neque stipendii receptio simoniaca est; cum, ut dictum, non pretii fructus, sed solius stipendii sustentationis habeant rationem.

Neque refert; quòd congruæ sustentationis stipendium habeat ex beneficio; quia istam etiam habent clerici divites, uti & pingue beneficium sine obligatione sacrificandi, vel cum ista obligatione, sed intentionis libertate sibi expressè relicta, obtinentes: qui tamen omnes sine simonia aliave iniquitate stipendium recipere ratione applicationis fructus possunt.

Neque, ut tertiò locò opponitur, ad Missarum fructum pro fundatoribus applicandum Jus Naturale & Justitia semper, sed fere iis tantum casibus obligat, quibus eum sibi applicari fundator expressè voluit, aut voluisse verisimiliter præsumitur; quòd Missæ fundatæ alius specialis & notabilis finis non sit expressus.

At, licet de Parochis aliisque beneficiatis dicta verisimillima sint, iis tamen casibus, quibus pro solo loci cultu aut alio fine speciali Missas celebrandi obligatio clarè expressa non est, præ oculis habendum est *n. 34.* relatù decretum, *Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii seu capellania, legati seu salarii, si elemosynas pro aliis*

etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

* Dubium tertiò est, an Sacerdos præsertim pauper pro una missa ejusque fructus applicatione accipere valeat stipendia plura, quæ simul sumpta congruæ sustentationis stipendium non excedunt. Quod, si scandalum absit, cum Soto *in 4. dist. 13. q. 2. art. 1.* Cano *Lib. 12. Loc. Theolog. cap. 13.* & Henriquez *Lib. 9. cap. 22. n. 4.* magni nominis T. T. concedunt & suadent non contemnendam rationem; cum, qui servit Altari, vivere de Altari, *c. Cùm secundum 16. de Prob. & dignit.* & ab eo accipere sustentationem: quam cum non accipiat, qui pro sacrificio stipendii ad sustentationem sufficientis tantum partem ab uno accipit, ejus partem alteram accipere ab alio, & Sacrificium ei quoque applicare valebit; quia ejusmodi applicatione neminem defraudat: & sacrificii fructus pluribus applicatus singulis non minus prodest, quam si ipsis solis applicaretur.

Hæc tamen ratio, licet admodum speciosa sit, tamen apud *citt.* Navarrum *n. 92.* Bellarmin. *Lib. 2. cap. 4.* Suarez *dist. 86. s. 2.* & alios DD. à Barboza *de Offic. Episc. alleg. 24. n. 5.* magnò numero congestos, eà vi non erat; ut plura ejusmodi stipendia recipientibus non adversarentur, cum; quòd stipendiò etiam tenui & ad unius diei sustentationem non sufficiente sacerdotibus abundè compensetur jactura temporis, quod sacrificii celebratio absument; ac proinde reliquum omne impendi ab ipsis valeat aliis officiis & functionibus, ex iisque plenæ sustentationis defectus suppleri: tum verò; quòd plurium etiam tenuium stipendiorum receptione sordium & avaritiæ suspicioni ansa & scandalum fidelibus præbeatur. Quare S. Congreg. Cardd. Interpp. Ur. 45. bani VIII.

bani VIII. auctoritate accedente, salubriter decrevit, *ut, cum pro pluribus Missis celebrandis accepta sunt plura stipendia &c. quantumcumque incongrua & tenuia sint, ab una vel pluribus personis collata vel conferenda in futurum, tot Missa celebrentur, quot prescripta fuerunt, ut refert cit. Barbosa n. 6.*

46. Dubium quartò est, an, qui pro Missa abundantius stipendium accepit, ejus celebrationem alteri, justò stipendiò ipsi exhibitò, concedere & residuum sibi reservare valeat. Qua in re opus est distinctione. Et parochum quidem aliumve clericum, ratione capellaniam vel beneficii ad plura sacra legenda adstrictum, obligationi suæ satisfacere ita posse, à melioris notæ DD. usque receptum & ratio est; quòd ita satisfiat intentioni fundatorum, certas Missas in fundatione præscribentium; cum parochus & beneficiatus alius in beneficio instituat cum stabili onere certa sacra per se vel per alium legendi: quod hæc ratione præstat. Ab aliis autem Sacerdotibus (multòque magis à Sacerdotibus) stipendium abundantius recipientibus pro sacro legendo, quando hoc alteri concedunt, illud huic sine diminutione reddendum, cum Navarro *cit. cap. 25. n. 9.* & aliis tradunt *cit. Laiman cap. 1. n. 14.* & Barbosa *n. 11.* id desumentes partim ex præsumpta mente fidelium, sacrificanti amplius stipendium assignantium, ut ipse ad majorem cooperationem & accurationem suæ liberalitatis intuitu excitetur: partim ex decreto memoratæ S. Congreg. ad sordida lucra & nundinationes ab Ecclesia removendas, ejusmodi Missarum commendationes cum partis retentione prohibentis, apud *cit. Barbosa n. 11. in fine.*

ARTICULUS III.
De Officio Divino.
SUMMARIUM.

47. Hujus nomine veniunt septem hora Canonice,
48. Recitanda publicè à personis Clero deputatis:
49. Privatim à Clericis consuetudinè scriptis,
50. Vel beneficia Ecclesiastica,
51. Præstimoniam,
52. Vel capellaniam, Episcopi auctoritate erectas, obvinentibus:
53. A vicariis perpetuis,
54. Et beneficia in perpetuum,
55. Non temporalem solum commendam obvinentibus,
56. Vel Coadjutoribus etiam cum ipsa successione.
57. Pensionarii ad Officium B.M.V. conveniuntur:
58. Nisi obvineant pensiones meritoriales,
59. Beneficia tenuia obvinentes ad horarum recitatione absolutum
60. Et ad hanc adstringentium veritas Opinio.
61. Aliquando, non semper ad eam conveniuntur beneficiorum titularum sine possessione,
62. Vel hanc sine fructuum perceptione obvinentes.
63. Unà horarum recitatione pluribus beneficiis satisfi.
64. Ad horas tenentur utriusque sexus Religiosi,
65. Ad eorum deputati:
66. Etiam, quando à choro
67. Et